

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 10088

Tarih : 23.01.2025

10/2282

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye'de motosiklet kullanımı son sekiz yıla oranla iki kat artmış olup; önlenabilir kazalarda yaşanan can kayıpları başta moto kuryelerin iş güvenliği eksiklikleri, çalışma koşulları ve gerekli yasal düzenlemelerin yapılmamış olmasından ileri gelmektedir. Moto kuryelerin sorunlarının araştırılması, iş kazalarının sebeplerinin tespit edilerek önlenilmesi adına Anayasa'nın 98. maddesi ve İçtüzüğü'nün 104. ve 105. Maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ederim.

23.01.2025

Meral DANIŞ BEŞTAŞ

Erzurum Milletvekili

GEREKÇE

Motosiklet araçlarının kullanımı son sekiz seneye oranla 2 kat artmıştır. Trafikte her 5 araçtan biri motosiklet olup 1983 tarihinde yürürlüğe girmiş olan Karayolları Trafik Kanunu'nda bu husus ile ilgili yeni bir düzenleme yapılmamıştır.

Türkiye'de motosiklet kullanımının artışı ile beraber motosiklet kazaları da her geçen gün devam etmektedir. Trafik Şube Müdürlüklerinin kaza verileri özellikle ölümlü kazalardaki artışın vehametini de ortaya koyar niteliktedir. Kazaların bir çoğu önlenabilir sebepten gerçekleşirken; kazaların artışındaki bir diğer büyük etmen ise moto kurye olarak istihdam edilenlerin iş güvenliği önemlerinin iş verenler tarafından sağlanmaması, moto kuryelerin zaman sınırlamasına maruz bırakılarak olması gerekenden fazla siparişi teslim etme zarureti altında bırakılması olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yanı sıra; moto kuryeler başta olmak üzere motosiklet sürücüleri; alt yapı eksiklikleri, trafikte fark edilmemek, bilinçsiz araç sürücüleri gibi bir çok etmenin de kazalara sebep olduğunun altını çizmektedir.

Yüksek akaryakıt maaliyetleri ve toplu taşıma ücretlerindeki artışlar, özellikle büyükşehirlerde artan trafik yoğunlukları, daralan ulaşım alanları zaman tasarrufu açısında motosikleti zamanla daha cazip kılmıştır. E- ticaretin büyümesi, özellikle pandemi döneminde başlayan ve giderek yaygınlaşan yemek ve market alışverişinin online olarak yapılmasına olanak sağlayan uygulamalar; motokuryelerin iş yüklerini orantısız olarak arttırmıştır.

2023 yılında seksen dokuz binden fazla motosiklet kazası yaşanmışken bu kazalar 1301 kişinin yaşamına mal olmuştur.

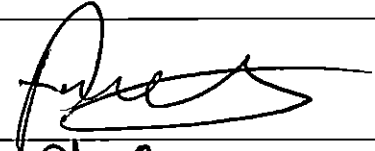
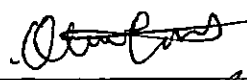
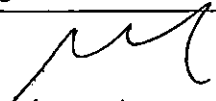
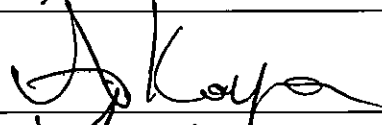
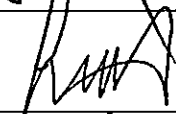
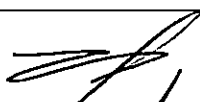
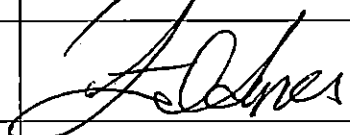
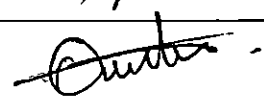
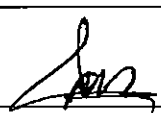
Kurye Hakları Derneği verilerine göre; 2022'de en az 58, 2023'te en az 68 ve 2024'ün ilk 10 ayında ise 45 moto kurye iş cinayetlerinde hayatını kaybetmiştir.

Moto kuryeler için yukarıda izah ettiğimiz koşullar önlenabilir kazaları adeta iş cinayetlerine döndürmektedir. Teslimat zaman sınırlaması, aşırı teslimat yükü gibi işverenden kaynaklanan hatalar olduğu gibi yerel yönetimlerin önleyebileceği yol kusurları ve en nihayetinde ise motosiklet sürücülerinin güvenli sürüş hakkının tesisi için 1983 yılından bu yana düzenleme yapılmayan Karayolları Trafik Kanunu'nda düzenleme eksiklikleri de güvenlik zaafiyetlerini doğurmaktadır.

Moto Kuryelerin ise talepleri açıktır:

Motorcu dostu bariyerlerin yaygınlaştırılması, bilboardlarda motosikletleri fark edin temalı kamu spot çalışmalarının yaygınlaştırılması, ileri sürüş ve deprem eğitimleri verilmesi, tehlikeli sulamalara son verilmesi, çöp araçlarından yollara dökülen sıvıların önlenmesi, çok tehlikelei meslekler statüsü alanında sayılmak, mesleki yeterlilik belgelerinin zorunlu ve ücretsiz olması, market ve yemek paket teslimlerinin 3 km ile sınırlandırılması, kazaya sebebiyet veren bonus ve puanlama uygulamaları kaldırılarak hız baskısına son verilmesi, fahiş fiyatlarda satılan koruyucu ekipmanların KDV ve ÖTV'den muah tutulması, motosikletler için Avrasya Tüneli'ne yapılan %187 Zam'ın geri alınması olarak sıralanmaktadır.

Yukarıda izah olunan sebeplerle; önlenabilir sebeplerle gerçekleşen kazaların engellenmesi, moto kuryelerin çalışma hayatında maruz kaldıkları sorunların tespiti, çözümü; bu hususta faaliyet gösteren kurum ve kuruluşların taleplerinin karşılanması, ilgili mevzuatlarda moto kuryelerin çalışma barışının sağlanması ve iş kazalarına ilişkin Türkiye'nin de tarafı olduğu ILO sözleşmesine uygun olarak gerekli hukuki düzenlemelerin tespiti için derinlikli bir araştırma yapılması elzemdir.

1	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
12	GÜLDEREN VARLI	VAN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
16	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
17	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	